

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
Egy évre 200; felévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felolsszerkesztő:
Dr. SÁNDORY MIHÁLY
Kiadó lapfőigazgató:
PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2—3-ig.
Telefon: 14.

Orbán Balázs báró emlékezete.

Született 1829. február 3-án Lengyelfalván, Udvarhelymegyében. Atyja Orbán János báró huszárszázados, anyja Knechtel Eugenia volt. 1847-ben Konstantinápolyba megy szüleiével, de csakhamar utra kel s beutazza Szi-riát, Palesztinát, Egyiptomot, Arábiát és Görögországot. 1849-ben egy kis csapatot szervez Konstantinápolyban s megindul Magyarország felé, de mikor a világosi fegyverletétel hírért veszi, csapatát feloszlatja s ő maga Londonba megy tanulmányutra. 1855-ben tér vissza Konstantinápolyba. 1859-ben látja viszont szeretett Erdélyét, melynek földjét megcsókolja, midőn annyi év után ismét ráléphet. 1861-ben Udvarhelyszék főjegyzője lesz 1862—67-ig bejárja a Székelyföldet s ezen utazásának gyümölcse a „Székelyföld leírása“ 6 kötetben. 1871., 1875-ben Udvarhelymegye alsó részének követe függetlenségi programmal, majd Berettyóújfalú választja képviselőjének. Mint képviselő a székelység lelkes harcosa. Jövedelmét megosztotta a budapesti székely diákokkal. Életében sokat segítette adományaival a székely kulturális intézményeket s, halála után pedig gazdag hagyaték maradt hátra ugyanezen intézményeknek. Meghalt 1890. április 19-én.

Orbán Balázs turáni szittya, fajszékely, akiben a megalkuvást nem ismerő hajthatatlan kuruc és az őszékely temperamentum adtak egymásnak szerencsés találkozót. Mint gyermekembert a napsugaras Kelet bűbájosa világa megigézte és örökre rabbá tette fiatal lelkét. Seherezade meséinek halk ritmusa lüktetett keblében s a szabad Kelet szabad téerein eljegyzette magát örök szerelemre a szabadság eszméjével. Görög földön, az idealizmus kohójában edzette acélossá ideális lelkét.

Kossuth Lajos, Mazzini és Victor Hugo voltak külföldi tanítómesterei, akikől az erdélyi fiatal arisztokrata megtanulta a nép szeretetét, az ősi földhöz való határtalan ragaszkodást s az arisztokratából demokrata lett, akinek jelszava: a népért és a néppel.

Fanatikus szerelmese a Székelyföldnek, melynek egyszerű bája megigézte lelkét. Fáradhatatlanul kutatja annak minden zeg-zugát s be-bepillantva a székelyek ősi történetébe, mesél édes bus regéket a dicső multból, a rabonbánok idejéből.

Szent hite volt, hogy a Gondviselés bölcs keze nem cél nélkül helyezte Csaba királyfi népét a Kárpátok keleti szögletébe, hanem fontos missziót tett le a székely kezekbe. Az ő székely népe a magyar korona legdrágább gyöngye, csak hogy ezen drága gyöngy szívárványozó szinompája elhalványult, ez a csiszolatlan gyémánt vesztett belső tüzeinek sziporkázásából, azért újból fényessé, ragyogóvá kell tenni!

Lelkesen küzdött az ősi székely

szellem felébresztéséért, az elhamvadt zsarátnok alatt lappangó tüzet újra föl akarta szítani, bár tudta, hogy nagyon kétséges az eredmény, hogy az ideális lelkesedés ormáról könnyen a Don Quichot-ok közé bukhathik, mert az ősi székely virtus, az ősi székely erkölcsök, melyekről a tőle ismertetett 85 vár, 116 templom, 35 templomkastély omladozó kövei mesélnek, éppen úgy eltűntek, mint az az 56 székely falu, melynek csupán neve, emléke él.

Nyugtalanzkodó, élő lelkiismerete volt népének s nem szűnt meg azt ösztönözni saját értékének felismerésére, hogy becsületes, munkálkodó, törekvő néppé tehesse.

Ha igaza van Goethe-nek, hogy az ember élete az ő jelleme, akkor keblében nemes szív dobogott s szikár teste fenkölt lelket hordozott.

Eszméi, elvei nem vásári portékák, nem alkudozás hitvány tárgyai, azért meg nem alkuvó, meg nem vesztegethető szép szóval, hízélgéssel le nem szerelhető, hanem halad a maga célja felé. Nem hajbókol a hatalmasoknak, nem gőgös az ügyefogyottakkal, hanem igazi székely a szó legszékelyesebb értelmében, melegsívű demokrata az ember és fajszeretet jegyében.

Székely népe iránti szeretete később rajongássá magasztosult, mint függetlenségi képviselő is szóval és írásban harcolt érte s nagylelkű adományaival támogatta intézményeit. Ő valószínűs, kifejeződött típusa, igazi példánya egy nagyra hivatott népnek s ha a nagy emberek, amint Taine mondja, szükségszerű termékei fajuknak és környezetüknek, akkor szeretnők nemes alakja mögött magát a székely népet is fölfedezni.

Dr. Várhelyi Gyula.
(Kézdivásárhely)

Az elnémult harangokért.

A világháború véres forogtatásának érzékeltlen öldöklő anyyala rabló munkájában nem kimélte meg a szívekbe lopódzott szárhegyi franciskánus barátok Szármány ólén fekvő ódon zárdáját, illetve annak templomát sem. A háborús nemzeti lelkesedés a zárda harangjait is a katonai moloch feneketlen zsákjába juttatta.

Hosszu éveken át egyetlen kis harang — az árván maradt 120 kilós csengettyű — teljesítette az Ur házába való hívogatás hivatását; árvaságával természetesen akaratlanul is megtevesztve a híveket, akik sohasem tudhatták, mikor van első második, vagy „becsilingelés“.

A barátok ezen a hiányon úgy segítettek, hogy a Szármánytetőn levő szent Antal kápolna kis csengettyűjét behozták a zárdatemplom fönt említett kis csengettyűje mellé. Így aztán meg lehetett különböztetni a harangjelzést; azonban a 300 éves nagyobb csengő kis testvérkéjével mintha sirva-riva — mindig azt csilingelte volna: „Gyergyói székelyek! meddig tart még lethargikus álmotok? Hát nem

lesz egyszer a Szármány fenyvesei körül — a gyergyói hitbuzgó lakosság — bucsujáró ezrei-nek fogadására nemcsak a szíveket, a lelkeket, de az egész gyergyói völgyet is kongva-borongva betöltő, az Eget és földet összekapcsoló csodásan hívogató harang?”

Ami késik, nem mulik. Az az üde légkört teremtő pedanteria, mely utóbbi időkben oly nagyon urrá lett a zárda falai között s melyre még a falon levő — már csak képeikben élő — szerzetes ösök is megelégedett pillantással tekintenek le, meghozta a maga gyümölcsét. Szálló igévé lett a jelszó: „Pótolni az elnémult harangokat!”

Nemes versengés vette kezdetét, melyben a község, mint erkölcsi testület, a közbirtokosság, Ditró és Szárhegy borszéki közbirtokossága, a község összlakossága — mely körül Várterész Misi bátyánk 5000 leje mellett semmivel sem kisebb fényvel ott ragyog egy földhöz ragadt szegény asszony kölesén kért 20 leje is — dicsérendő vetélkedésben vette ki részét; a szép összegekben kifejezésre jutó testületi és magán adakozások közül is toronymagasságban emelkedik ki alfalvi Lukács Antal nagybirtokos, gyáros és kereskedő ajándéka. Eymaga száz tizezer lejt adományozott az elnémult harangok pótlására. A nemesszívű adakozó, ha majd eljut a „végállomásra“, mielőtt „átszálló“ jegyét megváltaná élete árán, megelégedetten tekinthet vissza multjára, mert nemes áldozatkészsége napnál fényesebben ragyogja be azt. De büszke lehet Alfalu községe is nobilisan gondolkozó fiára, aki községe minden bucsujárójának úgy a zárdatemplomba, mint a csodaszép fenyvessel borított Szármány tetején épült évszázados kápolnába örök belépő jegyet váltott.

Az első fecske, az első harang január hó 27-én érkezett meg Fogarasról. Ugyanis a temesvári Novotny cég 1913-ban egy 1216 kgr. súlyú kolosszális harangot szállított Fogarasra, az ottani Ferences plebánia részére. A háború folyamán megkegyelmezték a messze földön híressé vált öreg haragnak, csupán társát vitték el és állították csatasorba, hogy a Szentmihály trombitájának hívó szavára Udinében, vagy más helyeken új köntösbe öltözve támadjanak fel. 1927-ben a fogarasi hitközség az elvitt harangok pótlására 3 új harangot rendelt Udineből, de amikor megérkeztek az udinei nagyságok, rémülettel tapasztalták, hogy „öreg“ és fiatalok nem tudják magukat megértetni, a „viharedzett öreg“ nem engedett, akkor aztán szakértők ajánlatára, hogy ne kellessen 3 új harangot leszerelni, a „kolosszális öreget“ emelték ki a toronyból és helyezték szolgálaton kívüli állományba.

A szemfüles Modest atya tudva ezt (hiszen Fogarason három évig közösen hirdették az Ur igéjét) a rendtartományi főnök beleegyezésével a fogarasi testvérháztól valóban testvéries árban, 180 lej kgr.-kénti öntődei ár helyett 92 lej árban megvásárolta a legközelebbi bucsuk szármányi hírnökét. E harangot fizette ki valóban nobilis uri gesztussal Lukács Antal.

A község lakosságának százai — nagysokára — kísérté első útján a már kipróbált és kitűnően bevált „öreg harangot“, kimutatva ezáltal hódolatát a legnagyobb Ur iránt, akinek

végeláthatatlan dicsőségét kell hirdetni a csodaszép ifju fenyvesek közül, de egyben hálájának és tiszteletének is kifejezést adott impozáns felvonulásával a nemes adakozóval szemben.

A felvonulás vezetését és az ezt követő istentiszteletet Sipos plebános végezte. A harang eddigi történetének ismertetését, valamint az eddigi mozgalom eredményességét Modest atya ismertette megkapó szép szavakkal — mely alatt Lukács Antalt nevének említésére a nagyszámú közönség többször éljenzéssel ünnepelte.

Szép volt a kezdet, még szebb a folytatás és hogy a befejezés a legszebb legyen, gergyói hívek, kövessétek Lukács Antal példáját, ha nem is oly összeggel, mint ő, de ki-ki a maga tehetsége, módja szerint. A szárhegyi barátok zárdája nem csak a szárhegyieké, de az egész „kilenc falu” is. A második, harmadik harangállvány árából mintegy 70.000 lej hiányzik még. Ha Lukács Antal egymaga képes volt ily kolosszális áldozatra, lehetetlen, hogy Gergyó 60.000 lakója együttesen a még hiányzó összeget össze ne tudná hozni.

Aki az Ur harangjai javára adakozik, ködös-borongós jövőjét a leghatékonyabban biztosítja be, mert a harang szava valóban „Isten szava!”

Angi Balázs.

Adományok rendeltetési helyére juttatását, nyilvános nyugtázás mellett, a szerkesztőség szívesen vállalja.

Reflexiók

a székely népviselet c. cikkünkhöz.

A kézdivásárhelyi Székely Ujság lapjárunk megemlékezett arról a kis hírfüjünkről, amelyet a Gazdabálon székely viseletben megjelent három barátunkkal kapcsolatban írtunk. A megemlékezés ott visszhangot keltett, amelyet magunk számára is érdekesnek találunk.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

A Székely Ujság 1929. január hó 27-iki számába olvastam egy kedves közleményt „Székely viselet” címen, melynek szereplői előtt mély hódolattal állhatunk meg.

E cikk tartalma adta a tollat a kezembe, hogy „székely emancipációnk” téves alkalmazása ellen a tapasztaltak folytán én is szót emeljek.

A régi népviseletet a legtöbb faj „uriember típusa” „különböző okokra” való hivatkozással felhagyta, de a köznép — különösen a női nem — még mindig használja.

Az egyes vidékeken és országokban való utazgatásom alatt arra a sajnálatos megállapításra kellett jutnom, hogy népviseletéhez minden nép közül leghűtlenebb a székely lett. (Tisztelet a kivételnek).

A román nép ősi viseletét és ehhez való hűségét nem kell vázoljam, hiszen egymás mellett élve, mindenki személyes meggyőződést szerezhetett róla.

Itt egy olyan fajról szólok, amely nem bennszülött, hanem telepítés következtében került közénk.

Ezek az erdélyi szászok és a magyarországi svábok. A szászokról nem szólok, hiszen közelségünknel fogva ismeretesek előttünk.

A svábokat ezelőtt 700 esztendővel telepítették be a mai Magyarország területére és meg lehetős számban élnek a Budapestet körülvevő falvakban. Népviseletük apáról-fiúra, anyáról-leányra maradt. Naponként bejárnak a fővárosba terményeiket árusítani s legtöbbjük évtizedeken át szolgált ott, akárcsak ma a fiatalja. És 700 esztendő s a főváros divatörülete sem vetköztette ki maga fonta-szötte népviseletéből. S ha bent munka közben az asszonya által eldobott „bolti rongyban” jár is, — utcára és „kimenőkor” az „ünnepbe” öltözködik.

Nem így a székely fajta. A máról nem is szólva, ezelőtt 25—50 évvel is, ha a székely felkerült Pestre, egy-két hónap elmúltával bele-rugott a népviseletbe s felcserélte az „ur és kis-asszony formát” mutató „bécsi ronggyal”, mert ehez joga volt s az ősit, a szépet és tartózt jegfennebb csak kormot seperi vete fel. A

veleszületett tájszólást szégyelte s a másokét utánozta. Egyszóval egész élete álarc volt.

Hát ez az emancipáció? Levetni évezre-des viseletünket? Elsajátítani a nagy város zsargon nyelvét? A személynevek elé hibásan „a” betűt tenni?

Nem! Az emancipáció tőlünk nem ezt követeli! Legyünk hűek a reánk hagyottakhoz, mert nemcsak „nyelvében él a nemzet”, hanem szokásaiban is!

Tiszteletre méltó az a nép, amely ahhoz hű marad.

Bod Géza.

A legényegylet gyűlése.

A Kath. Népszövetség keretében működő helybeli iparos és kereskedő ifjak Legényegylete a szokásos évi nagygyűlését f. hó 3-án délután a központi iskolában tartotta meg. Szabó György apát-plebános, elnök megnyitójában elismeréssel szól az Egyletnek eddig kifejtett szép munkásságáról, haladásáról, amellyel bebizonyította életképességét. Megalakulása óta (1927. október 16.) többször szerepelt műkedvelő gárdája és énekkara szép eredménnyel. A további lelkes és kitartó munkára buzdítja a tagokat. A pénztárosi jelentés után az egyleti igazgató számol be az anyagiakban és szellemiekben való gyarapodásról. A tagok száma is öröndetesen gyarapodik, hiszen a tavalyi gyűlés óta 53-ról 101-re emelkedett. A személyi változások bejelentése s tudomásul vétele után új tisztviselőket választ a gyűlés, majd néhány adminisztratív jellegű kérdés megtárgyalása után a jövő munkaprogramm kerül tárgyalás alá. Örömmel kell leszögeznünk azt a tényt, hogy szépen halad előre nálunk is ez az egylet, amely németországi eredetű intézmény. Ugyanis az első Legényegyletnek Kulping Adolf német katolikus pap volt a megalapítója 1845-ben. A Katolikus Anyaszentegyház szociális érzékét tanúsítja az, hogy felkarolt, támogatott olyan intézményeket, amelyek óriási jelentőségük főleg ma, amidőn a szocializmus századában élünk. Kereskedő és iparos ifjaink foglalkoztatása, gondozása fontos kérdés, hiszen éppen most vannak a fejlődésnek abban a korában, amely legveszélyesebb az ifjúság életében s őket segíteni, támogatni s a fejlődés helyes útján tartani a társadalmunknak legnagyobb érdeke. Éppen emiatt a legnagyobb érdeklődést, figyelmet kell erre fordítanunk s támogatnunk őket ebben a munkában.

A zsidó nőegyleti bálról.

E hó 2-án tartotta a helyi izraelita Nőegylet ez évi műsoros estélyét s az a lázas készülődés, mely ezt megelőzte, nem volt hiábavaló. Ha az anyagi siker még sem volt olyan teljes, mint ahogy az előjelekből arra következtetni lehetett, az nem a rendezőségen mulott, hanem inkább azért, mert a környéken is hasonló jellegű bálók voltak és így a vidéki publikum távol maradt.

A műsor helyi keretekhez képest semmi kívánni valót nem hagyott hátra, általában minden szám tetszett a közönségnek. A helyi zenekarok zenekara nyitotta meg az estét a „Próféta” című opera koronázási indulójával és elmondhatjuk, hogy szépet produkált. A zenekar minden egyes tagja között teljes volt az összhang és Vákár László dirigensi gesztusai szépen simultak a zene hangulatához.

Vendégek gyanánt Schwartz Jenő és Horváth Géza szerepeltek. Utóbbi ballet-táncával nagy sikert aratott. Különösen „Ezsaiás siralma” című tánc-jelenetben szerepelt jól, mozdulataival és arcimimikájával hűen juttatta kifejezésre a szenvedés, a fohászkodás érzéseit, melyekbe elvéve a reménykedés halvány sugara vegyült. Schwartz Jenő a „Zsidónő” című opera nagy áriáját és az „Ay-Ay-Ay” című tangódalt énekelte, mely számokat a közönség nagy tapsal honorált. Ennek dacára megállapítjuk, hogy előadása nem állja ki az objektív kritikát. Mint énekesről, elmondhatjuk, hogy igen bátor ember, aki ilyen hanganyaggal, zenei iskolázottsággal és tisztátalan intonálással nyilvánosság elé áll s még hozzá oly nehéz szerep elénekli-

sével, mely a befutott énekeseket is nehéz feladat elé állítja. Ha egy-két műdalt adott volna elő, talán megközelítette volna azt a mértéket, melyet a helyi műkedvelők eddig nyújtottak, így azonban emléket csak azok a támogatásra reá szorultak fogják megőrizni, akik az ő gavalléros tiszteletdíja miatt a segítségtől el fognak maradni.

Művészi szám gyanánt könyvelhetjük el „Mendelsohn trió-számát” Demeter Róbertné, Vajda László és Weisz Antal előadásában, melyben Demeterné zongorajátéka valósággal frappírozta a közönséget. Ujjai alól a hangok, mint gyöngyszemek hullottak alá és igen sajnáljuk, hogy művészetében oly ritkán van alkalmunk gyönyörködni. Vajda László melegen, művészettel játszott, ugyancsak Weisz Antal is, aki azonban későn érkezett meg és nem volt abszolút ura hangszerének. Vajda Erzsébet szavalata meglepően kedves volt, tiszta hangkiejtése dicséretet érdemel.

Mera Lucia kedves vendégként szerepelt és zajos sikert aratott.

Kappel József száma képviselte a modern ülösaválást, illetve előadást, mely nagyban emelte az est sikerét.

Műsor után tánc volt reggelig.

Megemlítjük még, hogy a helyi intelligencia, vallás és nemzeti különbség nélkül, szép számmal jelent meg a bálon.

(m. z.)

Egyleti élet.

Minden józanul gondolkodó embernek be kell látnia, hogy az iparos iskolának szép, a jövőre nézve fölőtte fontos hivatásuk van.

Minél jobban meg vagyunk győződve az iskolák kiváló szerepéről, annál nagyobb figyelemmel, sőt aggodással kívánjuk, hogy az iparos tanulókat egyesületbe vonjuk össze s Gergyószentmiklóson ezt sikerült is elérnünk. Megalakult az iparos tanulók egyesülete, kezdő 40 taggal. Az alakuló gyűlés január 27-én délután 3 órakor volt a központi iskola egyik termében.

A gyűlés egyhangulag megválasztotta a mindenkor i. r. kath. helybeli plebánost védő-atyjának, jelenleg Szabó György apát-plebános urat és Márk István urat tanácsadónak és főpénztárosnak.

Az alapszabályok felolvasása után megtörtént a tisztikar megválasztása: Jánosi Gyula elnök, Blénesi Jenő alelnök, Páll Lajos jegyző, Ferencz Albert pénztárosnak lettek egyhangulag megválasztva az egyesület tagjai közül.

A mindenkor i. r. valamelyik segédlelkész az igazgatója az egyesületnek.

Mi a célja ennek az iparos tanulók egyesületének? A leendő iparosoknak értelmi ki-képzése. Az iparos tanulók egyszerűbb családok gyermekei, akik bizony nagyon rászorulnak a továbbképzésre.

Mert mentül jobban ki van művelve az értelem, annál könnyebben felhasználhatja az emberben rejlő erőt, képességet, annál öntudatosabban halad azon az úton, mely a boldogsághoz vezet.

A műveltebb, szélesebb látókörrel rendelkező iparosoknak fejlettebb az izlésük, találékonnyabbak és ügyesebbek szakkörükben, vonzóbbak, simábbak az emberekkel való érintkezésben, versenyképesebbek és azért könnyebben is boldogulnak.

Ezek az eszmék lebegtek szemünk előtt, amikor az iparos tanulókat egyesületbe tömörítettük. Kérjük a munkaadókat, szíveskedjenek tanulóiknak a vasárnap délutánt 3—5 óráig rendelkezésükre bocsájtani, hogy legalább 2 órára az egyesületben megjelenhessenek.

Fogunk tartani hozzáértő urakkal szakmákba vágó előadásokat, hogy a fejlődő lelkek, mikor kilépnek az élet küzdő terére, ne mint ingadozó nádszálak, hanem tudománnyal és műveltséggel megalapozott iparosok kezdhessék meg az amugy is nehéz munkás életet.

Zászlót bontott az ifjúság ezen fontos eleme is, aminek csak örülhetünk és támogatásunkat sikeres működésükhöz felajánljuk.

Kérjük a megértő munkaadó urakat, támogatásukat ne vonják meg a még gyermek-

lábakon járó kis csapatától és tekintsek őket úgy, mint édes gyermeküket, hogy azután ezek a gyermekek jókedvvel, egyetértéssel és egymás iránti szeretettel haladhassanak azon az uton, amelyre nagy reménnyel léptek.

Oh ifju gárda, legyetek üdvözölve, szeretettel ölelünk karjaink közé és leszünk segítésekre, mert tudjuk, ha van virág, lesz gyümölcs a fán.

Levél a szerkesztőhöz.

Egy repatriált székely embertől kaptuk alábbi sorokat, minden magyarázat nélkül és mi is közöljük minden hozzáfűzés nélkül:

Szerkesztő Ur!

Előre bocsátom:

Vörösmarty a Napoleon sirversére hirdetett világpályázaton első díjat nyert a következő 4 sorával:

Nagy volt ő, s nagysága miatt megdőlnie kellett, Ég és föld egyaránt törtek elejteni Őt. —
Túrni nagyobbhat irigy lőn a sáralkatu ember, Túrni hasonlót, nem birtak az istenek is!

A Gyergyói Ujság által egy sirversre hirdetett bizalmas pályázaton én is részt óhajtok venni „Sánta ügyvéd” jeligével és e négy sorral:

Gaz volt ő, gazsága miatt megbuknia kellett, Türelem és becsület jöttek elejteni őt. —
Túrni nagyobbhat irigy lőn hóhér és a haramja, Túrni hasonlót nem birtak az ördögök is!

Ha megnyertem a pályadíjat, ezt felajánlom a sarkó felállítására.

Lukács Ferenc.

HIREK.

— Két papunk kitüntetése. Örömmel vesszük a hírt, hogy a Püspök ur őkegyelmessége Gáspár János ujfalvi plebánost esperessé és egyben kerületi tanfelügyelővé nevezte ki.

Péterffy Lőzinc dr. tekerőpataki esperes-plebánost pedig a Kacsó Boldizsár halálával megüresedett dicsőszentmártoni főesperesi méltóságra delegálta.

Ez utóbbin is örvendenünk kellene, mert a Magyar Párt gyergyói tagozatának derék elnökét igen régóta megérdemelt kitüntetés érte, örömlünket azonban erősen lemersékli az a körülmény, hogy e kinevezéssel a valamennyiünknek rokonszenves tekerőpataki plebánost körünkől elveszítjük.

— Görög Joachim emlékezete. Február 7-én, boldog emlékü Görög Joachim kanonok halálának évforduló napján a gyergyószentmihályi örm. szert. templomban gyászistentisztelet volt, melyen a Fogarassy-intézet növendékei vezetőikkel, valamint az örm. egyháztanács vettek részt. Az egyháztanács felejtethetetlen plebánosa emlékét szent gyónással és áldozással tisztelte.

— Gyászrovat. A múlt héten az erdélyi magyarságnak nagy halottja volt. Miklós István kanonok-püspökhelyettes, a katolikus felekezeti iskolák megszervezője hunyt el, halálával pótolhatatlan ürt hagyva Erdély magyarjai szívében. Halála különösen Gyergyóban keltett nagy részvétet, miután az öregebbek közül még sokan visszaemlékeznek alfalvi plebánosságára, amikor mindenkinek szeretetét érdemelte ki.

A magyarok egyetemének, sőt azon túl az egész irodalommal foglalkozó világnak hozott hirtelen gyászt Rákosi Jenőnek, a magyar ujságírás doyenjének halála. Pénteken délben néhány perccel tizenkettő előtt, Budapesten, Lisznyai-uti villájában hunyt el a világnak tán

legöregebb aktiv ujságírója, aki életének utolsó percéig dolgozott, több mint hatvanöt évet töltve az ujságírás rögös pályáján. Nyolevanhétéves korában halt meg.

— Előadás. Vasárnap, 10-én délután 4 órai kezdettel a Szivgárda fog a gyergyószentmihályi Oltáregylet havi gyűlésén szerepelni egy rövid műsorral a központi iskola nagytermében. Az érdeklődőket nagyon szívesen látjuk a gyermeklelkek megnyilatkozásainak megtekintésére.

— Házasság. Laurentzi Viktor barátunk múlt héten ünnepelte esküvőjét Kolozsváron.

— Halálozás. Grosz József aradi fatermelő és nagyiparos életének 70-ik évében f. hó 6-án éjjel Aradon meghalt. Az elhunyt tulajdona volt az itteni Erdőipar r. t., mely üzem hosszú éveken át adott sok munkáskésznek kenyeret és megélhetést. Halálával nemcsak családját és hozzátartozóit érte súlyos veszteség, hanem mondhatni egész Erdély gazdasági életét. Grosz József mint ember és mint kereskedő a korrekt, pontos és takarékos üzletember mintaképe volt. Nagy vagyonát szorgalmas munkájával és takarékoságával szerezte. Temetése csütörtökön volt egész Arad társadalmának óriási részvéte mellett. Hallomásunk szerint jelentős összegű társadalmi és jóléti alapítványokat létesített végrendeletében.

— A gyergyószentmihályi Ipartestület Kultur-osztályának vezetősége 1929. febr. hó 12-én (Hushagyó kedden) az Ipartestület helyiségében rendezi meg álarcos bálját, az idei szezon legszebb mulatságát. Az előkészületek már lázasan folynak és a rendezőség sok mindenféle meglepetést tartogat a közönség számára. Az álarc levétele éjjel 1 órakor kötelező. A vezetőség felhívja figyelmét mindazoknak, akik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak és ahhoz igényt tartanak, hogy ebbeli igényüket jelentsék be Novák Béla elnöknel.

— Az „Elite” kávéház hushagyó keddi farsangzáró ünnepélyére sikerült a nyitvatartási engedélyt reggelig megszerezni. Az asztalok rezerválása már megkezdődött s az érdeklődők nagy számából ítélve ez a mulatság méltó befejezése lesz az elit farsangi szórakozásoknak.

— A Róm. Kath. Népszövetség szászhegyi szervezete folyó hó 3-án este a Márdirosz-féle nagyteremben jól sikerült műsoros táncestélyt rendezett, melyen színre került 1. „Angela” a gondviselés anyala c. vallásos színmű Keresztes Katalin, Kovács Erzsébet, Torday Erzsébet, Gáspár Mária, Sajgó Anna, Ferencz Klára, Oláh Anna és ifj. Márdirosz Gyula előadásában. A jó együttesből is kivált Keresztes Katalin Angela rableány és Torday Erzsébet a rabnő szerepében. 2. Beszélt dr. Gaal Alajos orvos a Székely Szó szerkesztője az iskoláról és az ezzel kapcsolatos kérdésekről. Különös érdekességet adott beszédének Orbán Balásról való megemlékezése, melynek végétével a nagyszámúban összegyűlt közönség Gaal doktort megérdemelt ünneplésben részesítette. 3. Népdalokat énekelt György Lajos nagy sikerrel, sok tapsot aratva. 4. „Analfabéta tanfolyam”. Előadták: Oláh Tamás, Ferenczy Rezső, Czibalmos Ferenc, Keresztes Ignác, Gáspár Domokos, Fülöp Antal és Kovács Imre. A kedves humorral telt darabot nevezettek oly nagy sikerrel adták elő, hogy az együttest, mint egy kitűnő egészet illeti érte a dicséret. A műsort reggelig tartó tánc követte Kellemes meglepetést keltett a vidék nagyszámú képviselője.

— Eltörte a lábát. Ferencz Istvánné 75 éves gyergyószentmihályi asszony f. hó 4-én reggel alighogy kilépett a szobából, a sikos udvaron elcsuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy jobb combja kéthelyen is el törött.

— Kölönte József balesete. Folyó hó 3-án éjjel Kölönte József tanító nagyobb társasággal volt hazatérőben Tekerőpatakról, de a nagy hóviharban kocsijuk befordult a sánca s ő olyan szerencsétlenül bukott a jeges hóba, hogy ballábán súlyos sérüléseket szenvedett. A gyorsan előhívott orvos bokaficamot és esontrepédést állapított meg, megtette a szükséges intézkedéseket s a beteg ma már lényegesen jobban is van.

— Meghívó. A szászhegyi „Közművelődési Kör” vigalmi bizottsága Szászhegyen, a község-háza termeiben, 1929. február hó 9-én este 8 órai kezdettel a Kör pénztára javára kosaras táncestélyt rendez. Belépőjegyek a pénztárnál. A zenét a Vécsei zenekar szolgáltatja. Jó italokról gondoskodva van. Ruhatár és kosaraknak felügyelője lesz! Jelszó: „Jó bor mellett, zene-szónál a siker e két kis szón áll: Kivilágos reggelig!”

— Az „Urania” mozgó hirei. F. hó 9-én és 10-én, szombaton és vasárnap megy a szezon legerősebb, leglátványosabb filmje, az „Ahol az ég és tenger találkoznak” című tengerészdráma. John Barrymore férfias szépsége, a jegestenger zajló hullámai, az északi táj felséges panorámája, a cethalászkok egyszerűségben is pompázó életéből merített filmmese, a szakkörök véleménye szerint is egy kiváló filmprodukeiót kreált.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei. A kereskedelemügyi minisztérium 9401/1929. sz. értesítése szerint újólág megengedettett privát feleknek az egyezményes nyelven való u. n. „Cod” táviratozás úgy belföldi, mint külföldi viszonylatban.

A marosvásárhelyi gyalogsági divízió folyó év február 28-án árlejtést tart cca 900 vagon tűzifa beszerzésére.

Nemzetközi városok: Lyon: március 4—17-ig; Prága: március 17—24-ig; Brüsszel: április 10—24-ig; Budapest: május 4—13-ig; Páris: június 2—9-ig; Pozsonyban augusztus 25-től szeptember 3-ig.

Brünnben (Csehszlovákia) folyó év augusztus 3-tól szeptember 15-ig modern kereskedelmi kiállítás lesz.

A kereskedelmi és iparügyi miniszter közli, hogy az egyiptomi kereskedelmi attaséhoz nagyszámúban érkeznek Romániából eladási ajánlatok. A miniszter felhívja az érdekelt kereskedőket, hogy jövőben ajánlataikat a kereskedelmi és iparkamarák, vagy a kereskedelmi inspektorátus útján küldjék el az attaséhoz, mert az említett hivatalok ellenőrzik az ajánlatokat és azokat esetleg kedvezően is véleményezik.

* Modern párisi háló és pizsamához reggeli cipőket minden maradék kelméből a legszebb kivitelben készítek, házaknál is szívesen dolgozom. A nagyközönség szíves pártfogását kérem Jakab Istvánné Gyergyószentmihályi, Liceummal szemben, házszám 5. 4-1

* Eladó, esetleg kiadó Szászhegyen a főut mellett legforgalmasabb helyen egy ház bolti helyiség és családi lakással (Strul-féle). Értekezni lehet: Fülöp Alajossal.

* Én is, te is, ő is, meggyőződünk Balázs cipőinek olcsó és tartós voltáról. Egyedül nála lehet felelősség mellett cipőszükségletünket biztosítani. Olcsó és kifogástalan munka.

* Eladó egy tizenhat kötetes Pallas lexikon, megtekinthető a Sándory nyomdában.

Ha butorra van szükség,

háló és ebédlő berendezést, ugyszintén egyéb butorokat is minden elfogadható áron elad

Hegyessy Lajos asztalosmester

Gheorgheni Reg. Ferdinand 74.

A butort vásárló részben deszkaanyag-gal is fizethet. 12-1

ÜZLETNYITÁS!

Főtér. Vákár-ház.

A marosvásárhelyi Rella Salon fióközletét február 7-én nyitja. Hozza a legújabb párisi és bécsi modell kalapokat. Legújabb divat szerinti sálak, müvirágok stb. Átalakításokat izlésesen és jutányos áron vállal. Szolid kiszolgálás. Vidékiek részére posta munka.

Rella Salon.

Invitare.

Banca și Cassa de Economie S. P. A. din Giurgiu
in Gheorgheni

va ține în data de 3 (Duminică) Martie 1929. d. m. oara 3

adunarea generală a XI.

în localul băncii în Gheorgheni la care acționarii sunt onoare invitați. *)

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunei despre exercițiul anului 1928. constata-bilanțului.
2. Raportul comitetul de censored.
3. Hotărîrea despre întrebuintărea profitului precum și despre absolvirea direcțiunei și comitetului de censor.
4. Alegerea unui membru în direcțiune.
5. Alegerea membrilor comisiunei de censor, stabilirea onora-riilor.
6. Propuneri eventuale.

*) Conform punctul 17 al reg. acțiunea pe baza căruia se poate exercita drep-tul de vot se va depune la cassa băncii ori la locul fixat de direcțiunea împreuna cupoanele încă în vigoare cel mai târziu cu 3 zile înainte de la adunarea generală. În acest an direcțiunea nu a fixat loc separat de depunere.

Activ — Vagyon

Bilanțul general la 31 Decembrie 1928 — Mărlég-számla 1928. december 31-én

Pasiv — Teher

Numerar — Készpénz	1767544	—	Capital de acții — Részvénytőke	5000000	—
Cambii — Váltók	25140138	50	Fond de rezervă — Tartalékalap*	1300000	—
Efecte — Értékpapírok	152989	—	Depuneri be bancă — Takarékbetétek	22,525.151.48	
Debitori pe cont curent — Folyószámla adósok	7089970	40	Creditori pe cont curent — Folyószámla	3,785.891	—
Debitori — Adósok	1525509	32	Creditori — Hitelezők	2782208	74
Imobile — Ingatlan	658400	—	Profit — Nyereség	941300	—
	36334551	22		36334551	22

* Ez évi hozzájárulással Lei 1,400.000—re emelkedik.

Pierdere — Veszteség

Contul de profit și pierdere la 31 Decembrie 1928 — Veszteség-nyereség számla 1928. december 31-én

Profit — Nyereség

Salari și adaus de chirie — Tiszti fizetések	677000	—	Profit transpus din anul 1927 — Nyereség előhozatal	15204	23
Spese — Költségek	516633	85	1927. évről	1842719	18
Impozite — Adók	798638	—	Interese — Kamatok	4115187	79
Interese — Kamatok	3039539	35	Provisiuni și diverse — Jutalék és különféle		
Profit — Nyereség	941300	—			
	5973111	20		5973111	20

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, 1928. december 31-én.

Miklósy Béla s. k.
director — igazgató.

Bajna András s. k.
contabil — könyvelő, cégjegyző.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE — IGAZGATÓSÁG:

Patrubány Miklós s. k.
președinte — elnök.

Ferenczi István s. k.
társelnök.

Szabó György s. k.
vicepreședinte — alelnök.

Dr. Péterffy Lőrinc s. k.

Puskás István s. k.
dir. gen. — vezérigazgató.

Dr. László Dezső s. k.

Lukáts Antal s. k.

Dr. Gaál Endre s. k.

Angi István s. k.

COMITETUL DE CENSORI — FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Gáspár János s. k.
președinte — elnök.

Dr. Nagy József s. k.

Török Ferenc s. k.

Csibý János s. k.

György Fazakas András s. k.

Páll Sándor s. k.

SPORT.

Korcsolyaverseny.

A jan. 27-én vízbefult korcsolyaverseny február 10-én, vasárnap délután fél 3 órakor lesz. A verseny rendkívül változatosnak és élvezetesnek ígérkezik, minthogy a helyi kiváló gárdán kívül sorompóba lépnek a Székelyföld legjobbjai is.

Versenyszámok:

1. Férfi műverseny.
2. Női műverseny.
3. Gyorskorcsolyázás ifjúsági.
4. Gyorskorcsolyázás gyermekeknek.
5. Ifjúsági műverseny.
6. Páros bemutatók.
7. Jégtáncok, tréfás játékok cigányzene mellett.

Külön érdekessége lesz a versenynek a csikszeredai Domokos Jakabné indulása, aki bécsi és budapesti treningje után olyan kitűnő formába jött, hogy illetékes körökben benne látják az idei országos bajnokság legjogosabb favoritját. Bár ugyanerre a napra Brassó, Marosvásárhely és Kolozsvár is meglehangú levelekben csábította Domokosnét versenyükön való részvételre, ő mégis Gyergyó meghívását fogadta el s így annál inkább megérdemli, hogy minél többen tapsoljunk a verseny napján e kiváló tehetségű műkorcsolyázó asszonynak.

Ifj. Puskás Samu Remetea jud. Ciuc

vegyesáru üzletében szükséges

egy fűszeres segéd,

aki üvegezéshez ért. — Ajánlatokat kér.

Gyergyói Bank és Takarékpénztár r. t.

Értesítjük az intézet részvényeseit, hogy az alaptőke felemelésével kibocsátott új részvényeink megjelentek és azokat a hivatalos pénztári órák alatt, az ideiglenes elismervények beszolgáltatása ellenében, költségmentesen kiadjuk.

Gyergyószentmiklós, 1929. január 18-án.

Az igazgatóság

A
Tekerőpataki hengermalomban
minden nap este 6 órakor
kezdődik az órlés.

Most előzetes bejelentés nélkül lehet örölni és meg lehet várni, míg a liszt elkészül. Ugyanott tiszta rozsliszt és más kenyérliszt is, valamint korpa olcsón beszerezhető.

Új órás és ékszerészüzlet
a Klein bodega mellett,

hol különféle márkájú órák, ékszerek a legjobb választékban kaphatók.

Javitások

12—8

a legjutányosabb áron készülnek.

Szíves párt-fogást kér: **STEIN** órás és ékszerész.
Városház-utca 1. szám.

Aki valamit venni vagy eladni akar, hirdesse a

„Gyergyói Ujság“-ban.

„România“

Román Biztosító Társaság.

Társulati tőke Lei 15,000.000.

Angol-amerikai viszont-biztosítási alapok
dollár 100,851.575.

Nagy építkezési konzorciummal kötött szerződés következtében beszervezte

építkezési osztályát

amely 200 (kettőezer) lakást építhet az 1929. évben. Ezek a lakások tíz év alatt kamatmentesen törleszhetők és azonnal a tulajdonosok birtokába mennek át. Jelentkezések már most elfogadtnak a társulat székhelyén, illetve **Kerületi Főügynökség Gheorgheni Str. Josani (Vörösmarthy-u.) 26. sz. alatt** Hasonlóképpen a „ROMANIA“ társaság vezette be először Romániában az

„Arany Tipusu“

életbiztosítást 100 lejes díjjal és havi 20 lejes befizetéssel, amelyeket aranyértékben stabilizált és havonta amortizációra kerülő évi

Lei 226,219.600

amortizációs összegű járadékokkal garantált. Kombinációs biztosítások a következő ágakban: Tűz, Szállítás, Jégkár, Betörés, Állatbiztosítás, Mezőgazdasági biztosítások. Kellő információkat a Kerületi Főügynökség minden nap d. u. 2—6 óráig szolgál.